

Podsumowanie debaty

Ogólna ocena sytuacji w branży i jej znaczenia

Sytuacja w naszym obszarze budownictwa jest poważna, ale o wiele lepsza niż w innych gałęziach gospodarki, takich chociażby jak turystyka, gastronomia czy sektor usług. Na ich tle jesteśmy w sytuacji uprzywilejowanej, dzięki temu, że pracujemy w obszarze zamówień publicznych.

Z uśrednionych informacji wynika, że firmy oceniają swój potencjał wykonawczy, zwłaszcza kadrowy w tej chwili na mniej więcej 73% tego potencjału, który powinien być. Nie obserwujemy ograniczeń na placach budów czy zejść z budów.

W Polsce i w skali globalnej branża budowlana jest w obecnej sytuacji szansą na jakikolwiek Produkt Krajowy Brutto w jakimkolwiek kraju. Dlatego tak istotne jest podtrzymanie jej funkcjonowania.

Te uwagi odnoszą się również do utrzymania dróg. Firmy w tym sektorze mają znaczenie strategiczne dla bezpieczeństwa kraju, dla zapewnienia drożności dróg. Zamawiający nie mogą traktować ich jak usług drugiej kategorii.

Nie rezygnować z wielkich programów inwestycyjnych

Wykorzystanie potencjału budownictwa do pobudzania wzrostu gospodarczego wymaga kontynuowania wielkich programów inwestycyjnych: Programu Budowy Dróg Krajowych, „Mosty dla Regionów”, „100 obwodnic”, inwestycji na drogach powiatowych i gminnych, współfinansowanych z Funduszu Dróg Samorządowych.

W obecnej sytuacji należy się zastanowić jak realnie uruchomić Partnerstwo Publiczno-Prywatne.

Konieczność kontynuowania prac

Zatrzymanie budów byłoby dzisiaj katastrofą dla całego rynku, pociągnęłoby za sobą bankructwa firm i bezrobocie dziesiątek tysięcy pracowników. Jako branża mamy dosyć niski punkt startowy. Jeszcze przed kryzysem były trudności spowodowane brakiem waloryzacji kontraktów z lat 2015-2017. Jednocześnie trzeba sobie zdawać sprawę, że przejściowo mogą wystąpić kłopoty z zapewnieniem pełnej obsady kadrowej. To musi być uwzględnianie przez Zamawiających i nadzory.

Zapewnienie płynności finansowej

Obecnie kluczowa dla branży jest płynność finansowa. Zależy ona od wszystkich podmiotów: Zamawiających, Inżynierów kontraktu, Generalnych Wykonawców i podwykonawców.

Liczą się wszystkie pomysły: wprowadzenie płatności częściowych, zmniejszenia gwarancji, uproszczony dostęp do linii kredytowych, ze spłatami dotowanymi przez państwo. W latach poprzedniego kryzysu w budownictwie, wiele firm zostało banki wpisane na „czarne listy”. Teraz te same firmy są dla banków szansą, że jeśli będą je finansowały, dostaną odsetki.

Drogą do przyspieszenia obiegu pieniądza jest przyspieszanie odbiorów robót, wystawiania Przejściowych Świadectw Płatności i fakturowania.

Na jeszcze wcześniejszym etapie: pomóc może szybsze procedowanie przez Zamawiających wyboru wykonawców i szybsze podpisywanie umów.

Firmy mają problemy z zamrożonym kapitałem w towarach i zamówionych dostawach. Rozwiązaniem byłoby uproszczenie akceptacji sprzedaży materiałów dla podwykonawców czy dostawców materiałów na kontraktach.

Zaufanie do firm, które funkcjonują na rynku od wielu lat, powinno się dzisiaj zmaterializować w postaci uproszczonych procedur i płatności i uwolnienia w ten sposób środków, kapitału dla firm, które potrzebują go dla utrzymania potencjału. Ten potencjał będzie potrzebny do późniejszej realizacji tych kontraktów.

Partnerskie relacje z Zamawiającymi

Dotychczasowe odpowiedzi na postulaty naszego środowiska rzadko bywały zadowalające. Z tym większym uznaniem należy powitać inicjatywę GDDKiA dotyczące usprawnień w zakresie gwarancji oraz wprowadzenia systemu dwustopniowej weryfikacji płatności dla kontraktów realizowanych w oparciu o FIDIC. Weryfikacja nastąpi na za jakiś czas po pierwszych fakturowaniach i wtedy będzie wiadomo, czy inwestorzy wykazują chęć płacenia i realizacji umów.

Solidarne Drogi

W trudnej sytuacji konieczna jest solidarność i wzajemna pomoc. Do tego trzeba dodać coś w rodzaju kodeksu honorowego, który dotyczy współdziałania wszystkich firm.

Jedną z propozycji jest formuła „Solidarnych Dróg”, formuła działania non-profit. Będzie to skrzynka kontaktowa dla tych, którzy potrzebują i dla tych, którzy mogą w jakiś sposób pomóc. Będzie prowadzona na Facebooku, przez grupę studentów i pracowników Politechniki Lubelskiej, pod patronatem i przy wsparciu PKD.

Nauki z kryzysu: sprawy prawne i proceduralne do załatwienia

Konieczne jest dalsze uproszczenie procedur administracyjnych, uzyskiwania decyzji, raportów z ponownej oceny oddziaływania na środowisko, decyzji dotyczącej utylizacji odpadów.

Brak w polskim systemie prawa (Kodeksie Cywilnym) definicji „siły wyższej”. Inwestorzy albo nie podejmują żadnego działania albo odpowiadają, że w umowach nie ma wpisanej siły wyższej.

W branży utrzymaniowej wciąż obciążeniem jest sprawa VAT-u z dawnych umów. Ten problem był zgłaszany wielokrotnie i najwyższa pora, żeby go rozwiązać.

W zamówieniach publicznych należałoby stymulować polski rozwój, polski przemysł. Oczywiście te regulacje nie mogą być w sprzeczności z regulacjami unijnymi.

Zmiana podejścia do zmiany cen w kontraktach budowlanych. Trzeba rozmawiać z inwestorami, by oni otworzyli się na nasze argumenty.

Specustawa budzi wątpliwości to m.in. przez brak podstawy materialno-prawnej do podejmowania decyzji kontraktowych, takich jak zawieszenie bądź anulowanie kar umownych.